

TSFS09 – Modellering och Reglering av Motorer och Drivlinor – Fö 11

Drivlina – Reglering

Lars Eriksson - Kursansvarig

Fordonssystem, Institutionen för Systemteknik
Linköpings universitet
larser@isy.liu.se

December 4, 2019

2 / 47

Innehållsförteckning

Drivlinmodellering – Repetition
Summering av modellerna

Drivlina reglering

Drivlinereglering – Allmänna kommentarer

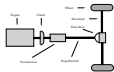
Reglersyntes

Drivlinereglering – Hastighetsreglering

Drivlinereglering - Moment

3 / 47

Drivlinmodellering

Olika modeller av olika komplexitetsgrad.

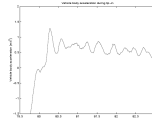
- ▶ Stel drivlina - Körcyclsimulering, acceleration
- ▶ Flexibel drivlina - Reglerdesign för "körbarhet"
  - Linjäriserad modell - analys, linjär observatörs- och reglerdesign
  - Olinjär modell: Validering, reglerdesign, ...
- ▶ Flexibilitet/glapp i kopplingen - Reglerdesign och validering
- ▶ Sensordynamik

–Vad skall modellen användas till?

4 / 47

Drivlina - Modellering

Dynamiska effekter i drivlinan.

Exempel:

- Slag och såg. Shunt and shuffle. Klonk.
- Projekt 3: Säg/Shuffle/Jerk.

5 / 47

Drivlina - Modellering

Modell

$$\begin{aligned}(J_m + J_r/i_t^2 + J_r/i_t^2)\ddot{\theta}_m &= M_m - M_{fr,m} - (b_r/i_t^2 + b_r/i_t^2)\dot{\theta}_m \\ &\quad - k(\theta_m/i_t i_r - \theta_w)/i_t i_r \\ &\quad - c(\dot{\theta}_m/i_t i_r - \dot{\theta}_w)/i_t i_r \\ (J_w + m r_w^2)\ddot{\theta}_w &= k(\theta_m/i_t i_r - \theta_w) + c(\dot{\theta}_m/i_t i_r - \dot{\theta}_w) \\ &\quad - (b_w + m c_r^2)\dot{\theta}_w - \frac{1}{2}c_w A_d \rho_a^3 \dot{\theta}_w^2 \\ &\quad - r_w m (c_1 + g \sin(\alpha))\end{aligned}$$

Tillstånd

$$x_1 = \theta_m/i_t i_r - \theta_w, \quad x_2 = \dot{\theta}_m, \quad x_3 = \dot{\theta}_w$$

Drivlina - Reglering

Mätsignal

$$y = Cx + e$$

Olika sensorer

$$C_m = (0 \ 1 \ 0)$$

$$C_w = (0 \ 0 \ 1)$$

Prestanda variabel z

$$z = Mx + Du$$

6 / 47

7 / 47

Innehållsförteckning

Drivlinemodellering – Repetition

Drivlina reglering

Drivlinereglering – Allmänna kommentarer

Motiverande exempel

Tillståndsform

Överföringsfunktioner

Rotort – Motiverande exempel med P-regulator

Reglersyntes

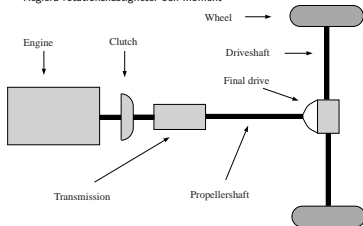
Drivlinereglering – Hastighetsreglering

Drivlinereglering - Moment

8 / 47

Drivlina - Reglering

Reglera rotationshastigheter och moment

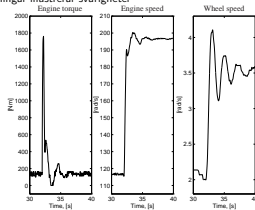
9 / 47

Viktiga tillämpningar

- ▶ driveline speed control (farthållning)
- ▶ driveline control for gear shifting ("automatväxling" med motorstyrning)
- ▶ driveline control for driveability in transients (drivline reglering for körbarhet i transienter)

Varför är det inte enkelt?

–Mätningar illustrerar svårigheter

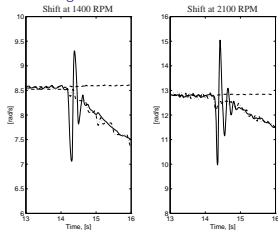
Stegsvar $t=32$ s:

motorvarvtal-dämpat, hjulvarvtal-svängigt

10 / 47

11 / 47

En annan mätning

Från växelläge till neutralläge

12 / 47

Olika typer av modeller

- ▶ Tillståndsform - implementera i Simulink
- ▶ Överföringsfunktion - finna insikt om reglerproblemet

Insignal:

$$u = M_m - M_{fr,m}$$

Tillstånd:

$$\mathbf{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{1}{2}\theta_m - \theta_w \\ \dot{\theta}_m \\ \dot{\theta}_w \end{bmatrix}$$

Utsignaler

$$\mathbf{y} = \begin{bmatrix} \dot{\theta}_w \\ \theta_e \\ M_d \end{bmatrix}$$

13 / 47

Modellen på tillståndsform

$$\dot{\mathbf{x}} = \begin{bmatrix} 0 & \frac{1}{I} & -1 \\ -\frac{\alpha k}{I} & -\frac{\alpha c}{I} & \frac{\alpha c}{I} \\ \beta k & \frac{\beta c}{I} & -\beta(c + \gamma) \end{bmatrix} \mathbf{x} + \begin{bmatrix} 0 \\ \alpha \\ 0 \end{bmatrix} \mathbf{u} \quad \text{där} \quad \begin{cases} \alpha = \frac{1}{J_w + m r_d^2} \\ \beta = \frac{1}{r} \end{cases}$$

$$\mathbf{y} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ k & \frac{c}{I} & -c \end{bmatrix} \mathbf{x}$$

Förluster:

- c - Dämpning i fjädern.
- γ - Den förenklade fordonmodellen (luft- & rullmotstånd).

Transformation från tillståndsform till överföringsfunktion

$$\begin{cases} \dot{\mathbf{x}} = \mathbf{A}\mathbf{x} + \mathbf{B}\mathbf{u} \\ \mathbf{y} = \mathbf{C}\mathbf{x} \end{cases} \quad G(s) = \mathbf{C}(s\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1}\mathbf{B}$$

14 / 47

Överföringsfunktioner

$$\begin{bmatrix} G_{u,\hat{\theta}_w}(s) \\ G_{u,\hat{\theta}_m}(s) \\ G_{u,M_d}(s) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{i\alpha\beta c(s+\frac{c}{I})}{n(s)} \\ \frac{\beta\alpha(s^2+s\beta(c+\gamma)+k\beta)}{n(s)} \\ \frac{\alpha c(s+\frac{c}{I})(s+\beta\gamma)}{n(s)} \end{bmatrix}$$

$$n(s) = (k + c s)\alpha(s + \beta\gamma) + i^2 s(s^2 + k\beta + s\beta(c + \gamma))$$

- Nämnarpolynomiet är svårt att faktorisera
- Förenkla modellen litet.

15 / 47

Förenkling – Förlustfritt system

Förlustfritt system $\gamma = 0$ och $c = 0$ ger insikt i strukturen

$$\begin{bmatrix} G_{u,\hat{\theta}_w}(s) \\ G_{u,\hat{\theta}_m}(s) \\ G_{u,M_d}(s) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{\alpha\beta k}{I} \frac{1}{s(s^2+k(\frac{\beta}{I}+\beta))} \\ \alpha \frac{s^2+k\beta}{s(s^2+k(\frac{\beta}{I}+\beta))} \\ \frac{\alpha k}{I} \frac{1}{s^2+k(\frac{\beta}{I}+\beta)} \end{bmatrix}$$

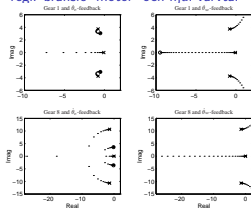
Komplexa poler i $\pm j\sqrt{k(\beta + \frac{\alpha}{I})}$

Nollställen för $G_{u,\hat{\theta}_m}(s)$ i $\pm j\sqrt{k\beta}$ (innanför polerna)

- Låg växel ger stort utväxlingsförhållande i .
- Reglerdesign med P-regulator
  - Rotort för det förenklade systemet.
  - Rotort för det dämpade systemet.

16 / 47

Rotort, P-regl. bränsle motor- och hjulvarvtal

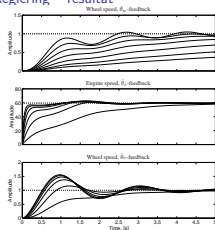
över - växel 1, under - växel 8.

Kryss öppna systemets poler.

P-reglering av hjulvarvtalet kan ge instabilt system.

17 / 47

P-Reglering – resultat

Stegsvar för system reglerade med P-regulator olika återkopplings signaler.

18 / 47

Innehållsförteckning

Drivlinemodellering – Repetition

Drivlina reglering

Drivlinereglering – Allmänna kommentarer

Reglersyntes

Drivlinereglering – Hastighetsreglering

Drivlinereglering - Moment

19 / 47

Drivlina - Modellering

Motoregenskaper som är viktiga i ett verkligt fall

Maxmomentbegränsning Motorns utmoment är begränsat.

Rökbegränsare Om turbostrycket är lågt och högt moment är begärt så blir momentet begränsat för att undvika rök.

Överföringsfunktion från begärt till verkställt moment

Motorfriktion I momentbegäran behöver man även ta hänsyn till motorfriktionen – kall och varm motor, varvtalsberoende, etc. Automatiskt i den momentbaserade arkitekturen.

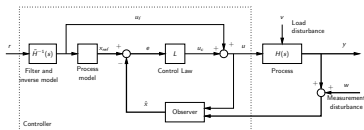
Litet om reglersyntes

- ▶ Tillståndsrekonstruktion (observatör)
- ▶ Begränsad styrsignal
- ▶ Återkoppling från rekonstruerade tillstånd
- ▶ Framkoppling från störning (känd transient)

20 / 47

21 / 47

Modellbaserad Reglering

22 / 47

Innehållsförteckning

Drivlinemodellering – Repetition

Drivlina reglering

Drivlinereglering – Allmänna kommentarer

Reglersyntes

Drivlinereglering – Hastighetsreglering

Tillståndsåterkoppling

Aktiv dämpning

Stationärt fel

Experiment

Drivlinereglering – Moment

23 / 47

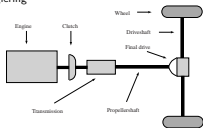
Drivlina - Reglering

Reglera rotationshastigheter och moment

Tillämpningar:

-hastighetsreglering

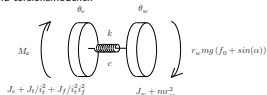
-växlingsreglering

24 / 47

Drivlina - Reglering

Använd torsionsmodellen

25 / 47

Drivlina - Reglering

Hur var det nu man gjorde mer avancerad reglering än P-reglering?

Tillståndsåterkoppling

$$u = l_0 r - K_c \hat{x} \quad (1)$$

K_c är tillståndsåterkopplingsmatrisen

Q: -Men hela tillståndet x mäts inte...

A: -Rekonstruera tillståndet $\hat{x}$ med en observatör.

Observatör – Kalman-filter

$$\dot{\hat{x}} = A\hat{x} + Bu + K_f(y - C\hat{x}) \quad (2)$$

K_f är Kalmanförstärkningsmatrisen.

26 / 47

Drivlina - Reglering

Repetition av Reglerteknik

- ▶ Man kan placera polerna
- ▶ Placera polerna så att dynamiken blir väl dämpad
- ▶ Regulatorn sköter då detta

Aktiv dämpning

27 / 47

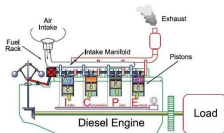
Drivlina - Reglering

Fungerar Aktiv dämpning?

I så fall: Hur?

Jämför med klassisk RQV

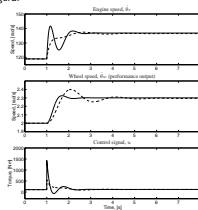
$$u = u_0 + K_p(r_1 - \dot{\theta}_m) \quad (3)$$

28 / 47

Drivlina - Reglering

Ja, det fungerar

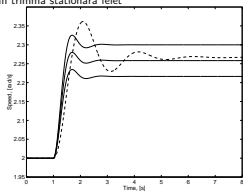

Jämförelse vid ungefär samma snabbhet.

29 / 47

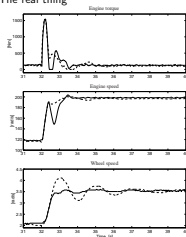
Drivlina - Reglering

Man kan trimma stationära felet

Stationära felet skilt från noll kan vara viktigt för körkänsla.
-Fordon i uppförbacke.

Fältförsök – The real thing

Aktiv dämpning (heldragen) – Traditional RQV (streckad).

30 / 47

31 / 47

Innehållsförteckning

Drivlinemodellering – Repetition

Drivlina reglering

Drivlinereglering – Allmänna kommentarer

Reglersyntes

Drivlinereglering – Hastighetsreglering

Drivlinereglering - Moment

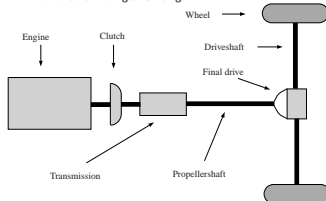
Växlingsförlopp

Avslutande kommentarer

Drivlina - Reglering

Reglera moment

Driveline control for gear shifting

32 / 47

33 / 47

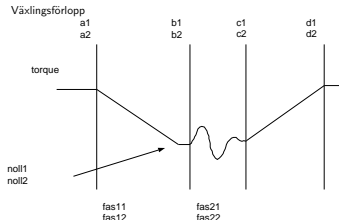
Automatic Gear Shifting in Heavy Trucks

Automatic transmission This approach is seldom used for the heaviest trucks, due to expensive transmissions and problems with short life time. Another drawback is the efficiency loss compared to manual transmissions.

Manual transmission and automatic clutch A quite common approach, which needs an automatic clutch system. This system has to be made robust against clutch wear.

Gear shifting by engine control With this approach the automatic clutch is replaced by engine control, realizing a virtual clutch. The only addition needed to a standard manual transmission is an actuator to move the gear lever. Lower cost and higher efficiency characterize this solution.

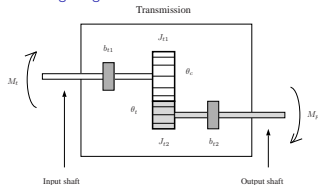
Drivlina - Reglering

34 / 47

35 / 47

Drivlina - Reglering

Simplified model of the transmission with two cogwheels with conversion ratio i_t . The torque transmitted between the cogwheels is the transmission torque, z .

–Jämför "Enkelt exempel"

Drivlina - Reglering

Control Criterion

$$\lim_{T \rightarrow \infty} \int_0^T z^2 + \eta(u - u_{shift})^2 \quad (4)$$

Utskrivet

$$\begin{aligned} & \lim_{T \rightarrow \infty} \int_0^T z^2 + \eta(u - u_{shift}(\dot{\theta}_w, l))^2 \quad (5) \\ & = \lim_{T \rightarrow \infty} \int_0^T (Mx + Du)^2 + \eta(u - \mu_x \dot{\theta}_w - \mu_l l)^2 \end{aligned}$$

Vad betyder de två termerna?

36 / 47

37 / 47

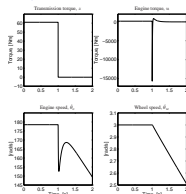
Drivlina - Reglering

Vad betyder första termen?
Unconstrained Active Damping

$$u = -D^{-1}Mx \quad (6)$$

$z = 0$ is guaranteed.

Drivlina - Reglering

"Unconstrained active damping."

Oscillationerna dämpas med orealistisk styrsignal. Hastigheten minskar.

38 / 47

39 / 47

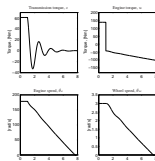
Drivlina - Reglering

Vad betyder andra termen? $(u - u_{shift})^2$
Gear-Shift Condition

$$u = u_{shift} \quad (7)$$

$z = 0$ ur stelkroppsantagande

Drivlina - Reglering

Control the gear-shift condition.

Styrsignalen får ned momentet men oscillationer i drivlinan. Måste vänta.

40 / 47

41 / 47

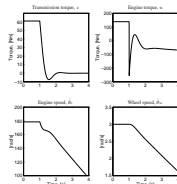
Drivlina - Reglering

Kombinationen

$$\begin{aligned} & \lim_{T \rightarrow \infty} \int_0^T z^2 + \eta(u - u_{\text{shift}}(\hat{\theta}_w, l))^2 \\ &= \lim_{T \rightarrow \infty} \int_0^T (Mx + Du)^2 + \eta(u - \mu_x \hat{\theta}_w - \mu_l l)^2 \end{aligned} \quad (8)$$

Hur väljer man η ?

Drivlina - Reglering

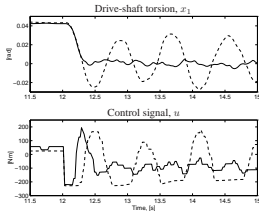

Transmission-torque controller, solving the gear-shift criterion.
Uppnåbar styrsignal, och aktiv dämpning av oscillationerna.

42 / 47

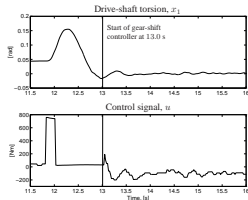
43 / 47

Verifiering - I

Fältförsök med aktiv dämpning.

Verifiering - II

Fältförsök – Exciterar dynamiken och kopplar sedan in regulatorn.
Oscillationerna dämpas ut.

44 / 47

45 / 47

Följetongen fortsätter

Enkelt exempel

Illustrerar följande viktiga idéer:

- ▶ likhet mellan olika ut signaler
- ▶ skillnad mellan olika ut signaler
- ▶ förenklat principstudium av poler och nollställen
- ▶ momentmodellering
- ▶ möjliga förkortningar

Förstår ni nu denna figur?

